CAMP SCANDINAVIA

Handbok

X-LITE®

Applicering av skenor och cirkulära gipsar

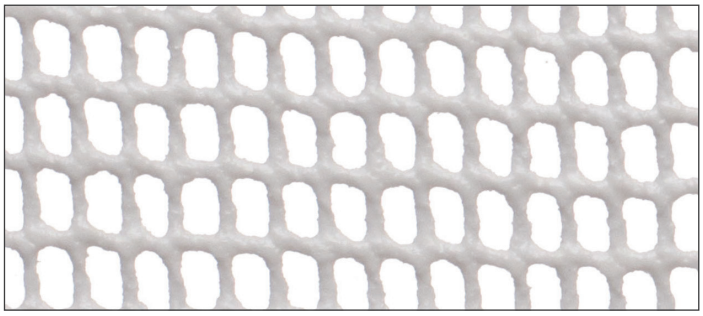

X-LITE® Produktsortiment

X-LITE® finns i tre olika sorter. Classic, Premium och Plus. Val av produkt beror på den kliniska indikationen samt personliga preferenser.

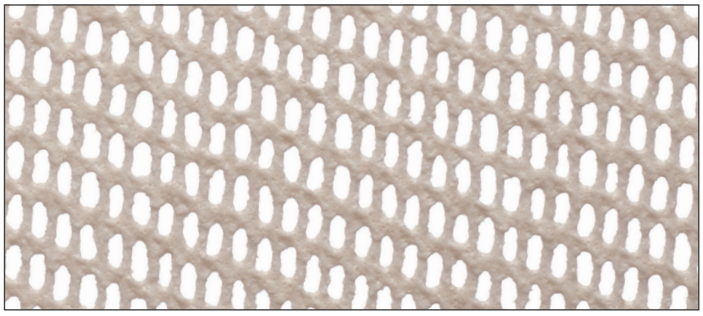
X-LITE® är ett luftigt lättviktsmaterial som är designat för att uppfylla alla behov vid framställning av gipsskenor, cirkulärgips och ortoser. Materialet är tillverkat av en 100% bomullsväv, som impregnerats med en giftfri termoplast. Alla reaktiva ämnen i termoplasten är färdighärdade, vilket betyder att de inte avger någon form av farliga ångor vid gipsning eller när bandaget tas av med såg eller sax. Detta ger dig ett giftfritt och miljövänligt alternativ - Ecocast!
X-LITE® avger inga farliga ångor eller andra biprodukter vid uppvärmning, applicering

eller under härdning. X-LITE® kan därför appliceras utan användning av extra skydd såsom handskar och speciellt utsug i rummet. Det finns inga restriktioner vid användning av X-LITE® för gravida, allergiker och astmatiker.

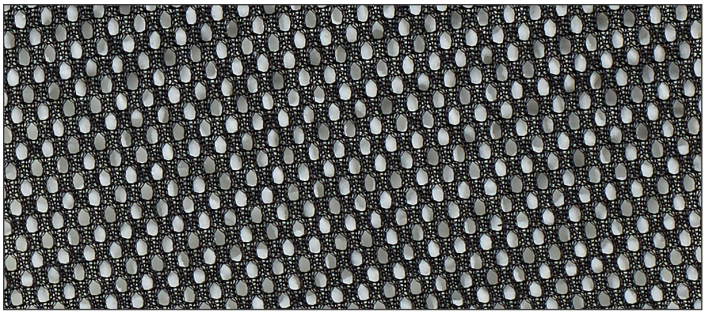
X-LITE® CLASSIC

CLASSIC är originalet. De stora rutorna i nätet ger god ventilation. Som det starkaste materialet i vårt sortiment kan det, efter eget behov, användas till alla skenor och cirkulärgips

X-LITE® PREMIUM

PREMIUM är framställt av en tunnare kvalitet med mindre rutor. Detta gör Premium mer smidigt och elastiskt och det passar därför till mindre applikationer för övre extremiteter och till barn.

X-LITE® PLUS

PLUS är framställt av Premium klädd med ett överdrag av mjuk polyester, vilket gör att det finns fem olika färger att välja på. Lämplig till cirkulära gipsar.

Alla tre sorter kommer i ark och dispenserboxar till skenor samt rullar i olika bredder för cirkulär gipsning.

Innehåll

Instruktioner	4
Polstring och gipsning av skenor	5
Polstring och cirkulär gipsning	6
Distal radiusskena	7 - 8
Distal radiusskena med dorsalt- och volart stöd	9 - 10
Tumskena, radial kantgips	11 - 12
Volar hand-/fingerskena (POSI)	13 -14
Helarmsskena, modell 1	15 - 16
Helarmsskena, modell 2	17 - 18
Cirkulär underarmsgips med eller utan tumstöd	19 - 20
Cirkulär underarmsgips med eller utan tumskena	21 -22
Dorsal underbensskena	23 - 24
Cirkulär underbensgips med tåstöd	25 - 26
Cirkulär underbensgips	27 -28
Polstring av fot med tåstöd	29
Polstring av armbåge	30
Tumbas strumpa - kantstrumpa	31

Instruktioner

- X-LITE® värms i vattenbad på 65°C-70°C.
- X-LITE® skenor ska värmas i vattenbadet i 1 min och rullarna ca. 3 min med lite högre värme.
- Se till att vattnet tränger in ordentligt i rullarna och att rullarna är helt uppvärmda innan arbetet påbörjas.

Val av produkt beror på den kliniska indikationen samt personliga preferenser.

	Skenor	Rullar
Uppvärmning	1 min	3 min
Arbetstid	45-60 sek	1 min
Kylning	1-2 min	3-5 min
Belastningsbar		30 min

- Använd en tång för att ta upp materialet ur vattnet undvik direktkontakt med vattnet. Låt överflödigt vatten droppa av innan applicering av materialet. Materialet i sig blir inte varmt.

- Laminera alltid alla lager grundligt genom att trycka/gnida de samman. Både när de sätts ihop till skenor eller cirkuleras på patienten.

- Materialet kan omformas hur många gånger som helst till samma patient.
  Återanvänd oanvända rester och rullar på nya patienter.

- Vi rekommenderar alltid individuell bedömning av patientens tillstånd, så att patientens hud, benutskott och annat är tillräckligt skyddade. Täck alltid öppna sår och ärr med lämpligt förband. För beniga utskott, ojämnheter och andra känsliga områden rekommenderar vi punktpolstring med tryckavlastande skum eller liknande.

- De flesta typer av strumpor och polster fungerar fint med X-LITE®. I denna guide använder vi X-LITE® Stockinette och Foampolster.

- Gör små förändringar genom att punktvärma en färdig gips eller skena med en vanlig hårtork. Håll alltid din egna hand nära området där du värmer för att undvika att bränna patienten.

- Använd en handduk doppad i kallt vatten, en ispåse eller kylspray för snabbare kylning av gipset.

How to work with X-lite

X-lite Padding

Polstring och gipsning av skenor

Polstring

1

Trä på strumpan och punktpolstra benutskott, ojämnheter och områden som är känsliga för tryck.

2

Linda foam-binda med 50% överlappning.

Gipsning

1. Förbered gipsen, mät ut skenan i önskad längd och vik i dubbla lager (tre lager över frakturområdet vid behov), laminera ihop lagren, klipp skenan till önskad form och lägg ner i vattenbadet.

2. Förbered patienten, trä på strumpa och applicera ev. punktpolster och polstervadd.

3. Lägg skenan på patienten – modulera gipsen väl, vik strumpa och linda på elastisk linda.

Lägg på gips och vik strumpa. Avsluta med en elastisk linda.

Polstring och cirkulär gipsning

Polstring

1

Trä på strumpan och punktpolstra benutskott, ojämnheter och områden som är känsliga för tryck.

2

Vik strumpan innan gipsningen påbörjas

Gipsning

- Stoppa ner rullarna i vattnet och låt de ligga i ca 3 min. Tag upp rullarna och förbered de genom att öppna plasten. Klipp och vik kanterna anpassat efter varje enskild gipsbeskrivning innan du påbörjar arbetet med patienten. Lägg tillbaka alla rullar i vattnet.

- Förbered patienten, trä på strumpa och applicera ev. punktpolster och polstervadd.
  Vik strumpan innan gipsning.

- Ta upp den förberedda gipsrullen, skaka ur rullen på överflödigt vatten – Classic och Premium har en plastseparator och kan därför tryckas fri från vatten. Plastfilmen dras kontinuerligt bort från gips-materialet under själva gipsningen så att inte plasten fastnar mellan lagren.

- Överlappa lagerna med 50%, 60-80% över leder.

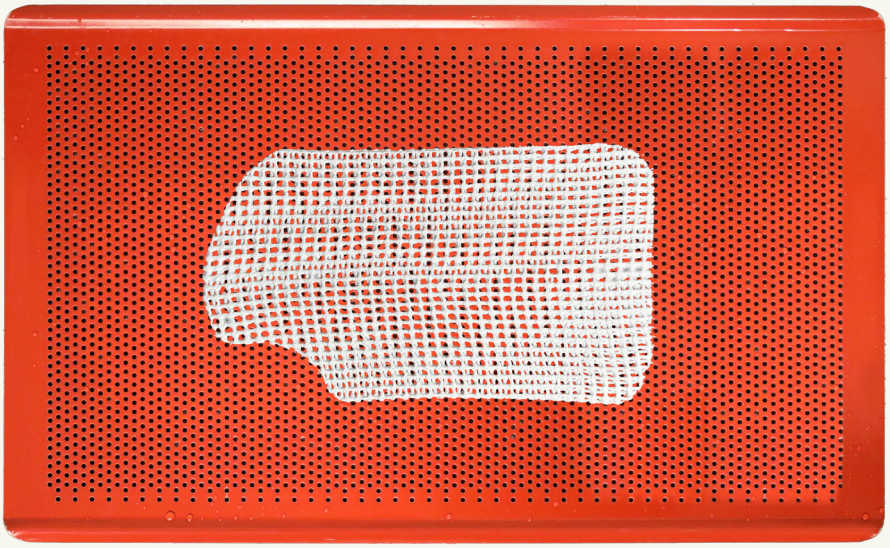
- Vänd rullen utåt och modulera gipsen väl och stryk på gipsen så lagerna lamineras med varandra, detta görs kontinuerligt under hela gipsningen.

Distal Radiusskena

X-LITE® CLASSIC

X-lite Classic
Dorsal wrist splint

1

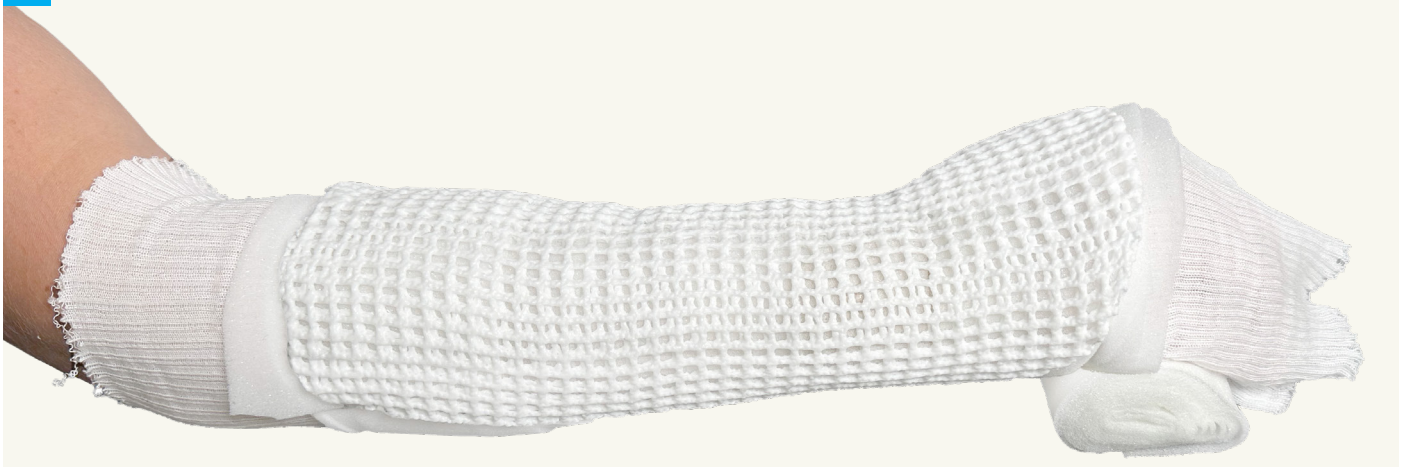

Material

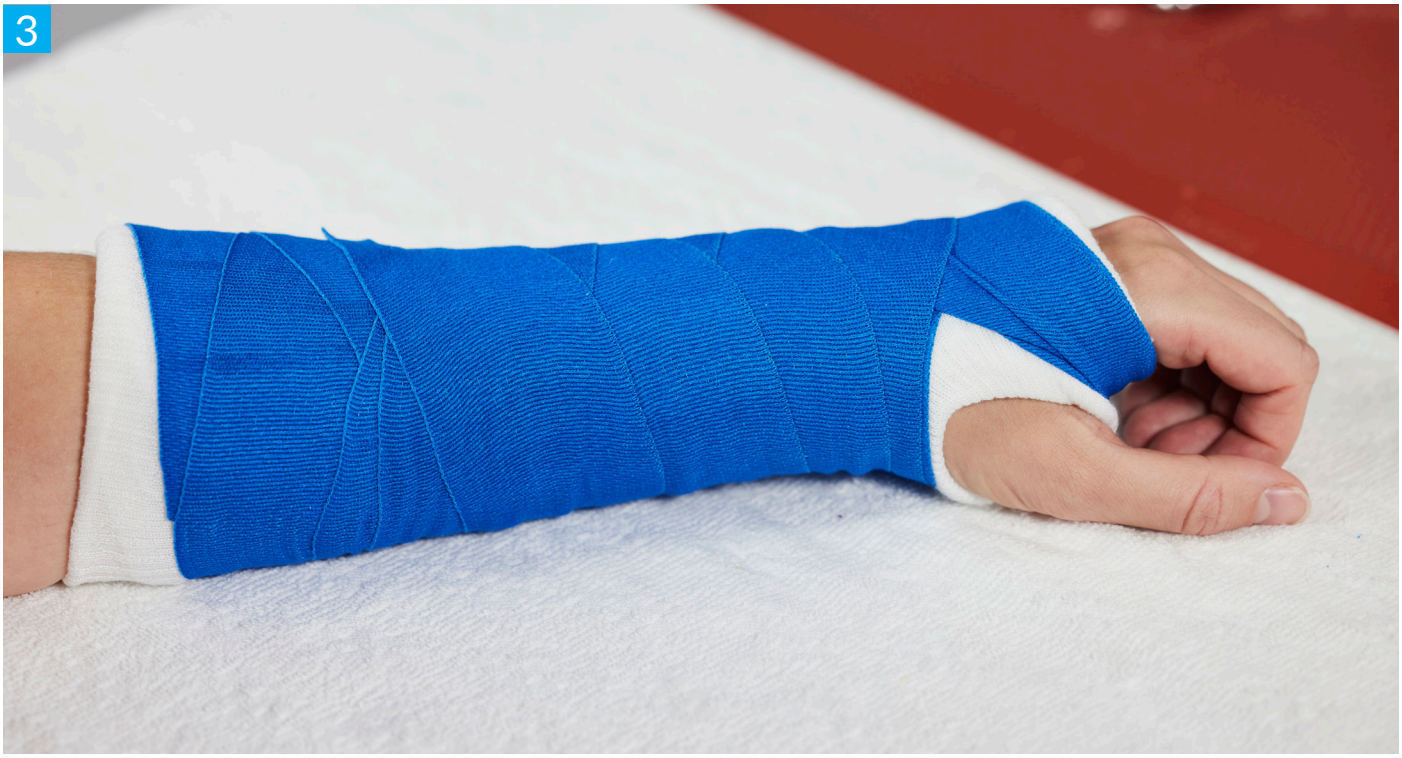
- Stockinette till arm 5-7 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75 mm
- X-LITE® Classic dispenser/ark
- 12,5-15 cm bredd
- Elastisk linda 6 cm

Klipp ut skenan enligt bild och laminera ihop lagren väl tillsammans.

2

Vid applicering utav skenan ha ett lätt drag i båda sidor om skenan. Den ska ligga tight men inte dra åt runt armen. Handleden hålls i funktionsställning och gipsskenan moduleras väl för bästa funktion/passform.

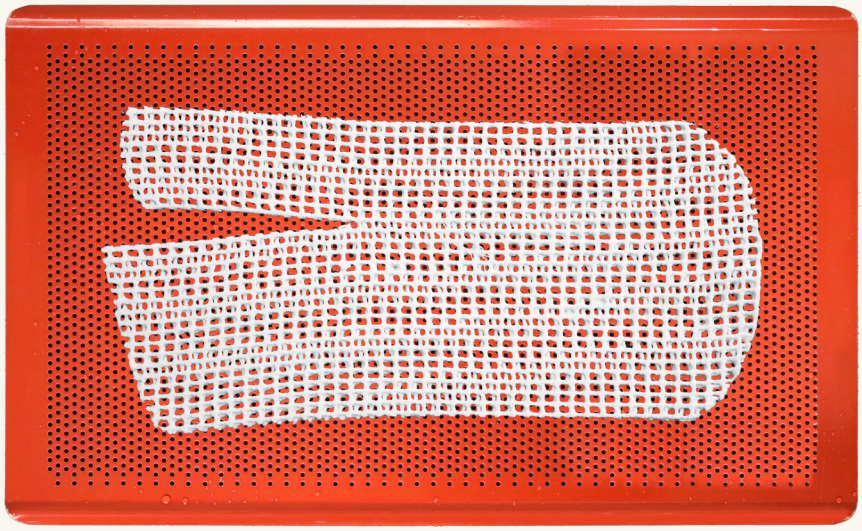
Färdig gips. Handled i funktionsställning, fria mcp-leder, fri rörlighet i palmara vecket, i tumme och i armbågsled.

Distal Radiusskena

med dorsalt- och volart stöd

X-lite Classic Wrist splint with dorsal and volar support

1

Material

- Stockinette till arm 5-7 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75 mm
- X-lite® Classic dispenser/ark 12,5-15 cm bredd
- Elastisk linda 6 cm

Klipp ut skenan enligt bild och laminera ihop lagren väl tillsammans.

2

Vid applicering utav skenan ha ett lätt drag i båda sidor om skenan, lägg den breda delen utav skenan på armens dorsalsida, omslut radius och passa den smala delen utav skenan palmart i handen. Var uppmärksam på att skenan volart slutar innan det palmara vecket, för fri rörlighet. Handleden hålls i funktionsställning och gipsskenan moduleras väl för bästa funktion/passform.

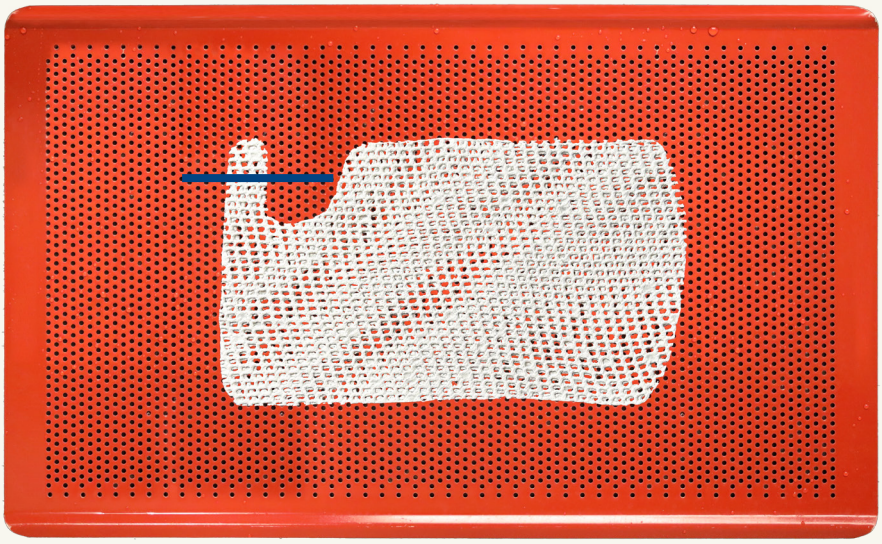
Färdig gips. Handled i funktionsställning, fria mcp-leder, fri rörlighet i palmara vecket, i tumme och i armbågsled.

Tumskena

Radial kantgips

X-lite Premium Thumbsplint with free ip joint

1

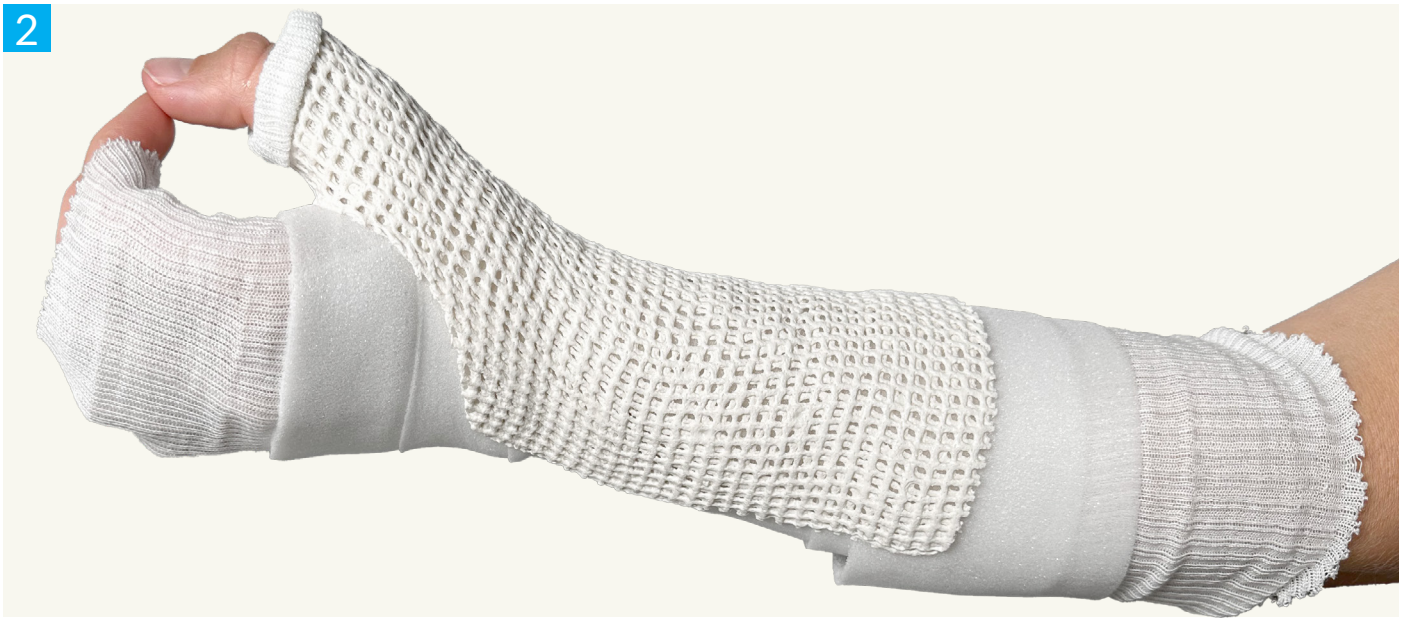

Material

- Stockinette till arm 5-7 cm bredd
- Stockinette till tumme 2-3 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75 mm
- X-lite® classic eller premium-dispenser/ark 10 – 15 cm bredd

Klipp ut skenan enligt bild. Om det inte önskas cirkulärt runt tummen, utan enbart skena, korta av den delen som stödjer runt tummen (se blå markering) innan gipsning och laminera inte ihop skenan helt runt tummen.

2

Vid applicering utav skenan ha ett lätt drag i båda sidor om skenan, lägg skenan på armens radialsida från tummens ip-led och upp på underarmen (för lång gipsskena över hela tummen applicera gipsen så den täcker hela ip-leden). Handleden hålls i funktionsställning och gipsskenan moduleras väl för bästa funktion/pass-form. Extra viktigt med noggrann modulering kring tumme och tumbas.

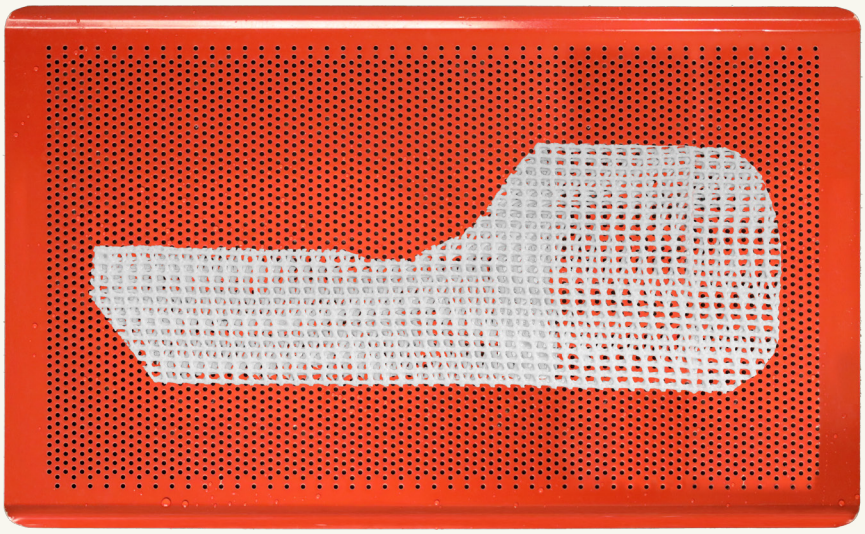
Färdig gips. Handled i funktionsställning, fri- ip-led, patienten ska kunna hålla tumgreppet (om inget annat sägs). Välmodulerat kring tumme och tumbas.

Volar Hand-/fingerskena

(POSI)

X-lite Classic volar hand and wrist splint POSI

1

Material

- Stockinette till arm 5-7 cm bredd
- Fingertuta/linda fingrar
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75 mm
- X-lite® Classic dispenser/ark 12,5-15 cm bredd
- Elastisk linda 6 cm

Klipp ut skenan enligt bild (3 lager över fingrarna) och laminera ihop lagren väl tillsammans.

2

Vid behov rekommenderar vi fingerlindning under gipset för att hjälpa till att minska svullnad i hand och fingrar. Fingerlindningen ersätter då fingertutorna.

Gauze wrap for fingers

Vid applicering utav skenan ha ett lätt drag i båda sidor om skenan, lägg skenan volart om handen, vik över ev överflödigt material runt dig 5. Handleden hålls i funktionsställning, MCP-lederna ca 80° och fingrarna helt raka. Gipsskenan moduleras väl för bästa funktion/passform.

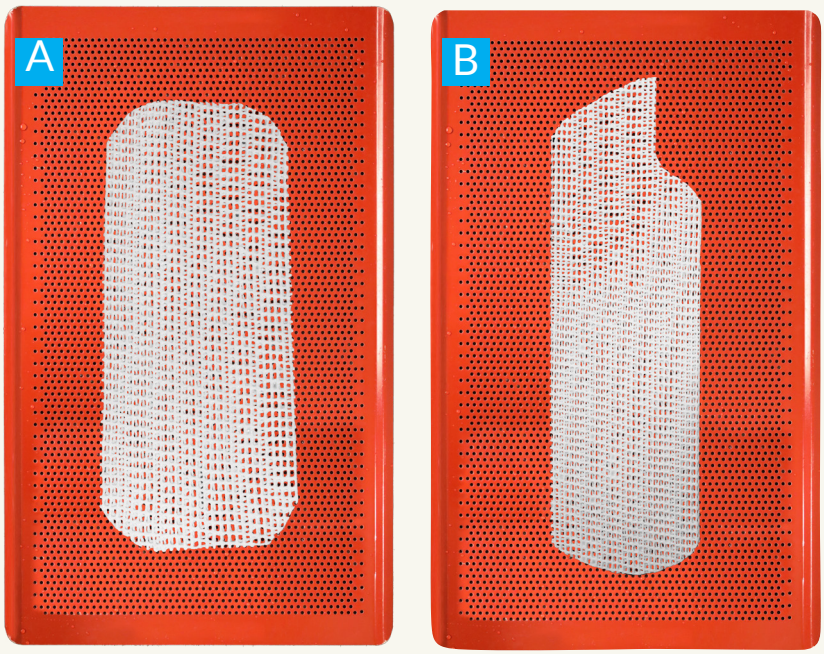
Färdig gips. Fingrar, hand och handled i POSI.

Helarmsskena

Modell 1

X-lite Classic Fullarm splint model 1

1

Material

- Stockinette till arm 7-10 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75-100 mm
- X-lite® Classic dispenser/ark 12,5-15 cm bredd till under-arm. 15-20 cm till överarm.
- Elastisk linda 6-10 cm

Helarmsskena i två delar. Skena A måttas efter överarm och skena B efter underarm, går omlott över armbåge = fyra lager över armbåge. Klipp ut skenorna enligt bild.

2

Applicera skena A på överarmen, ha ett lätt drag i båda sidor om skenan, nyp ihop överflödigt material nere vid armbågen och klipp bort (se bild). Modulera väl för bästa funktion/passform.

3

Applicera skena B på underarmen, ha ett lätt drag i båda sidor om skenan, nyp ihop överflödigt material nere vid armbågen och klipp bort (se bild).

Arbeta ihop materialen över armbågen för en hållbar laminering. Modulera väl för bästa funktion/passform.

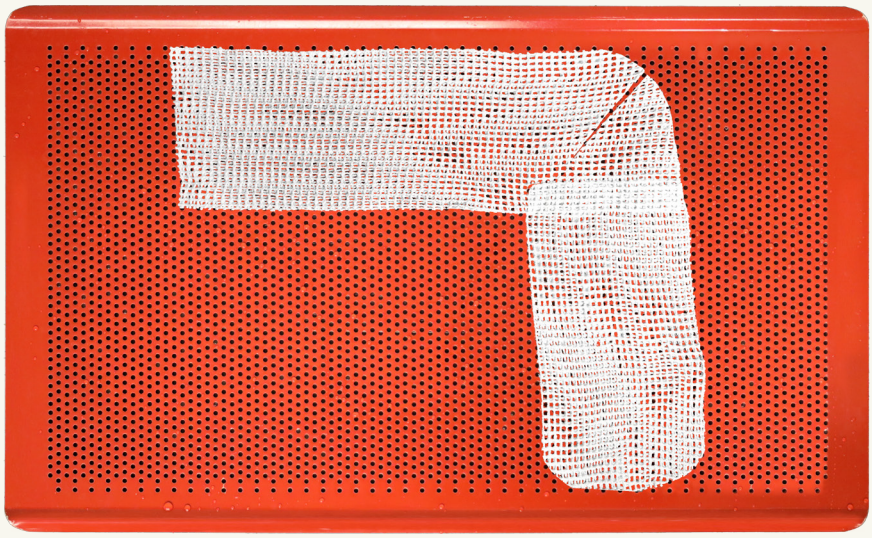
Färdig gips. Hand och handled i funktionsställning. Underarm i neutral. 90°C i armbågsleden (om inget annat anges). Korrekt längd proximalt.

Helarmsskena

Modell 2

X-lite Fullarm splint model 2

1

Material

- Stockinette till arm 7-10 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75-100 mm
- X-lite® Classic dispenser/ark 12,5 -15 cm underarm, 15-20 cm överarm
- Elastisk linda 6-10 cm

Den ena måttas efter överarm och den andra efter underarmen runt armbågen. Montera ihop de två skenorna med ca 2 cm överlappning så att du får en L-formad skena. Klipp ett jack ca 2/3 vinkelrätt mot hörnet på L-skenan.

2a

2b

2c

Vik de två delarna över varandra vid jacket och modulera ihop lagren så att ett runt hål för armbågen bildas.

Börja med att fästa skenan runt armbågen och dra sedan skenan upp på överarmen och ut på underarmen.

Klipp skenan i båda ändar för att passa längden. Runda vassa hörn. Klipp runt tummen för fri rörlighet. Modulera väl för bästa funktion och passform.

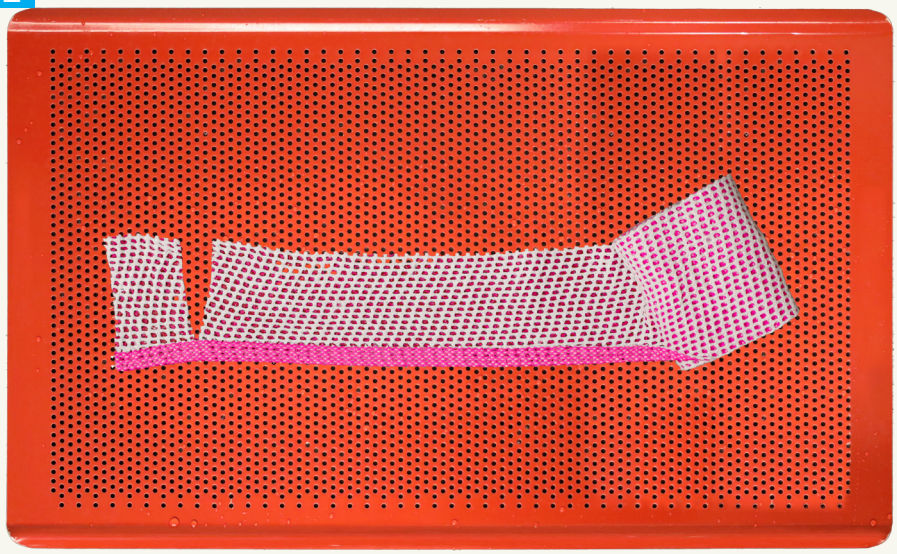
Färdig gips. Fri MCP led. Hand och handled i funktionsställning. Underarm i neutral. 90°C i armbågsleden (om inget annat anges). Korrekt längd proximalt.

Cirkulär underarmsgips

Med eller utan tum-stöd

X-lite Plus Schapoid cast with thumb support

1

Material

- Stockinette till arm 5-7 cm bredd
- Stockinette till tumbasen 2-5 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75 mm
- X-lite® plus rulle 7,5 cm 1-2st rullar

Vik kanten på ena sidan utav rullen och klipp sedan ett jack ca 10cm in på rullen, klipp jacket fram till den vikta kanten.

2

Påbörja gipsningen runt tummen, passa in den förberedda ”flärpen” så den ligger längst med tummen, dra i rullen så den går runt tummen och det förberedda jacket passar mellan hand och tumme.

Modulera gipsen runt tummen för bästa passform. Gå ett helt varv runt tummen och gå sedan vidare runt handen. Ha ett lätt drag i rullen när du arbetar.

Viktigt! Se till att ha ett lätt drag första varvet när du fäster rullen.

3

När du gått ett varv runt handen och kommer till tummen, klipp ett jack i lindan för att gå med gipsen mellan hand och tumme (se bild).

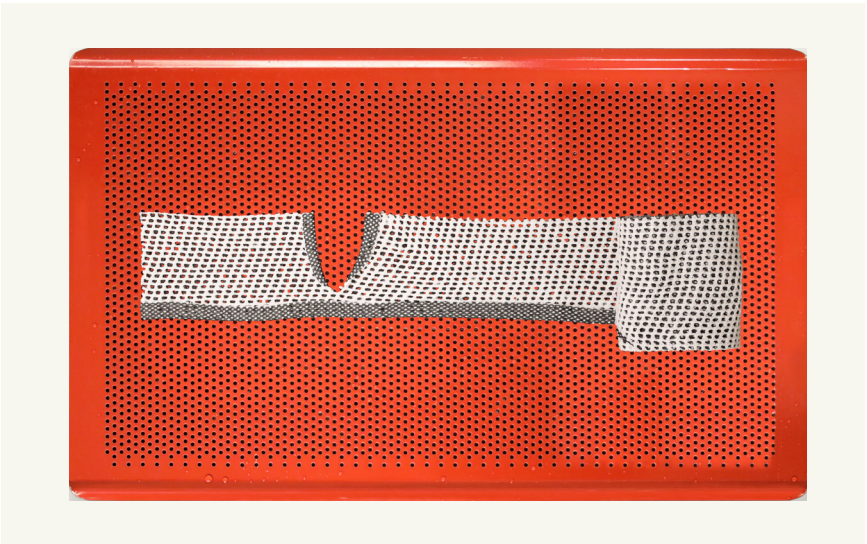
Modulera gipsen väl i handflatan. Fortsätt cirkuleringen upp på överarmen med 50% överlappning.

4

Färdig gips. Handen i funktionsställning. Fri Ip-led i tummen och fri rörlighet i armbågsleden. Välmodulerat i handflatan och mellan radius/ulna.

Vid applicering av ett underarmsgips där det inte behövs något extra tumstöd klipps jacket ca. en hands bredd in på gipslindan. Påbörja då cirkuleringen runt handen (ej runt tummen)

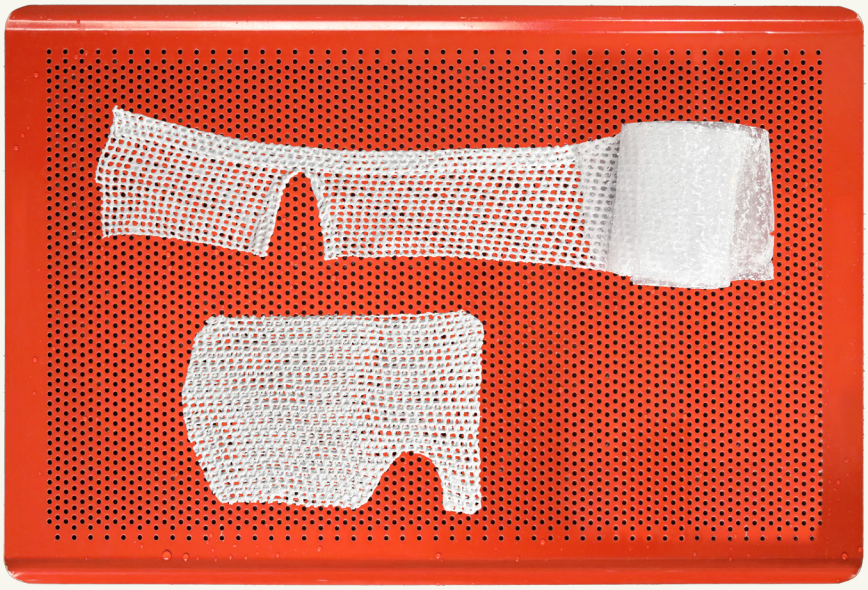

Cirkulär underarmsgips

Med eller utan tumskena

X-lite Premium Forearm Cast

1

Material

- Stockinette till arm 5-7 cm bredd
- Stockinette till tumbasen 5 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 75 mm
- X-lite® Premium rulle 7,5 cm 1-2st rullar
- Tumskena Premium 10 cm bredd

Vik kanten på ena sidan utav rullen och klipp sedan ett jack en handbredd in på rullen, klipp jacket fram till den vikta kanten. Förbered tumskenan i dubbelt lager och klilpp enligt anvisning på bilden.
Lägg tillbaka allt i vattenbadet.

2

Börja med att lägga dit tumskenan. Lägg skenan på armens radialsida från tummens IP-led och upp på underarmen. Handleden hålls i funktionsställning. Extra viktigt med noggrann modulering kring tumme och tumbas.

3

Påbörja gipsningen runt handen, passa in jacket mellan tumme och pekfinger, se till att ha ett lätt drag vid första varvet när du fäster gipset. Plastfilmen dras kontinuerligt bort från gipsmaterialet under själva gipsningen så att inte plasten fastnar mellan lagren. Fortsätt upp på underarmen med 50% överlappning.

Fäst rullen mot armen så den inte blir kall. Återgå och modulera väl i handflatan.

Vid applicering av ett underarmsgips där det inte behövs tumstöd utelämnas tumskenan.

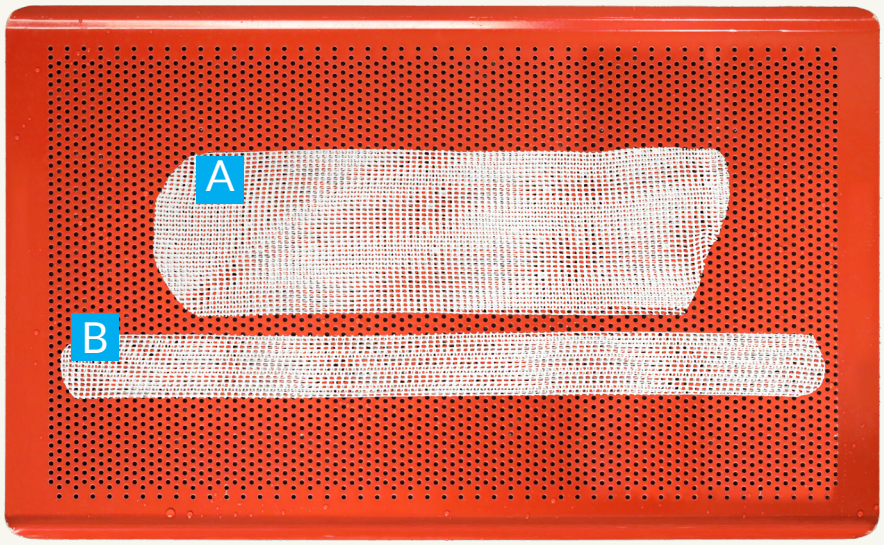
Färdig gips utan tumskena. Handen i funktionsställning. Fri rörlighet i tumme, tumbas och armbågsled. Välmodulerat i handflatan och mellan radius/ulna.

Dorsal underbensskena

X-LITE® CLASSIC

X-lite Classic
Lower leg splint

1

Material

- Stockinette till ben 7-10 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 100-125 mm
- X-lite® Classic dispenser/ark 15 + 20 cm bredd
- Elastisk linda 10 cm

Klipp ut skenorna enligt bild. Skena A: 20 cm bredd måttad efter underben, två lager.
Skena B: 15 cm bredd lika lång som den andra skenan, vik dubbel på längden.

2

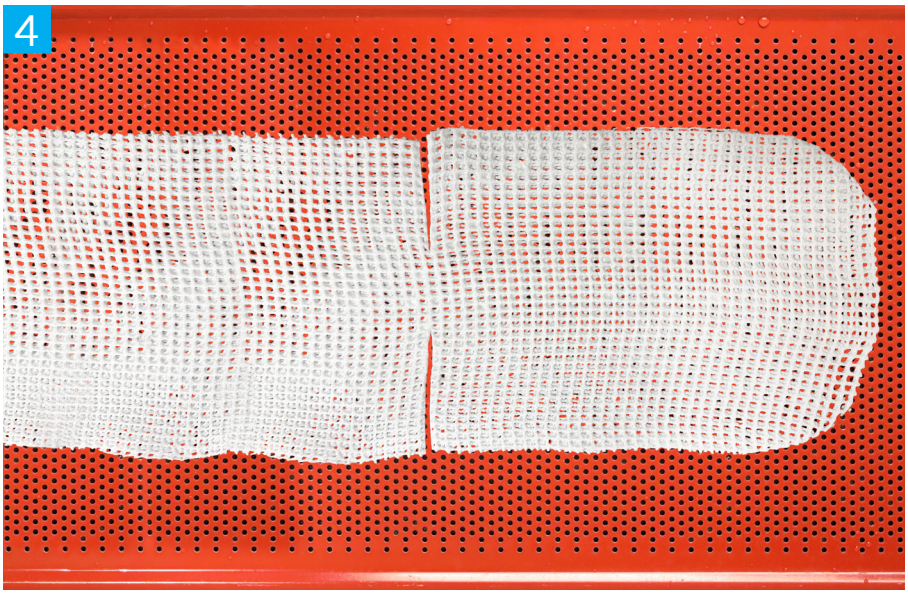

Applicera skena A som ett L genom att lägga skenan på benets dorsalsida. Ha ett lätt drag i båda sidor om skenan vid applicering. Nyp ihop överflödigt material kring fotleden och klipp bort.

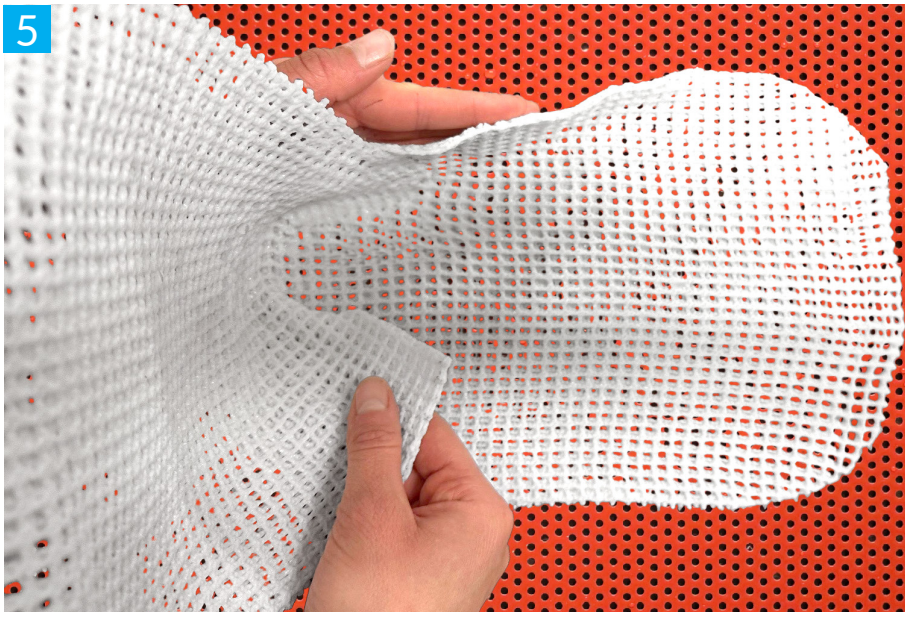
3

Applicera skena B, lägg den som ett u under foten och upp på båda sidor om vaden, lås de klippta viken från skena 1a. Foten hålls i 90° och gipsskenan moduleras väl för bästa funktion/passform.

Skenan kan också formas innan applicering.
I denna modell används 3 lager gips runt fot/fotled (ingen u-skena). Mät längden på foten och klipp ett jack på bägge sidor som på bilden.

Vik in sidorna så att de formar en L-skena och laminera ihop lagrena ordentligt i varandra. Värm skenan igen. Vi applicering placeras hälen först i skenan, fäst delen mot foten och sedan upp på underbenet.

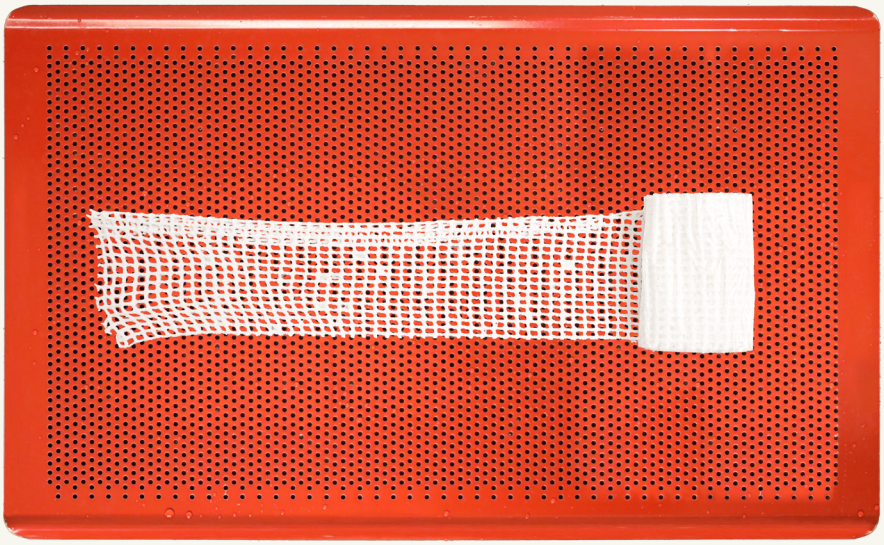
Färdig gips. Fotled i 90°, fria tår, fri rörelse i knäveck.

Cirkulär underbensgips

med tåstöd

X-lite Classic Lower leg cast with toe support

1

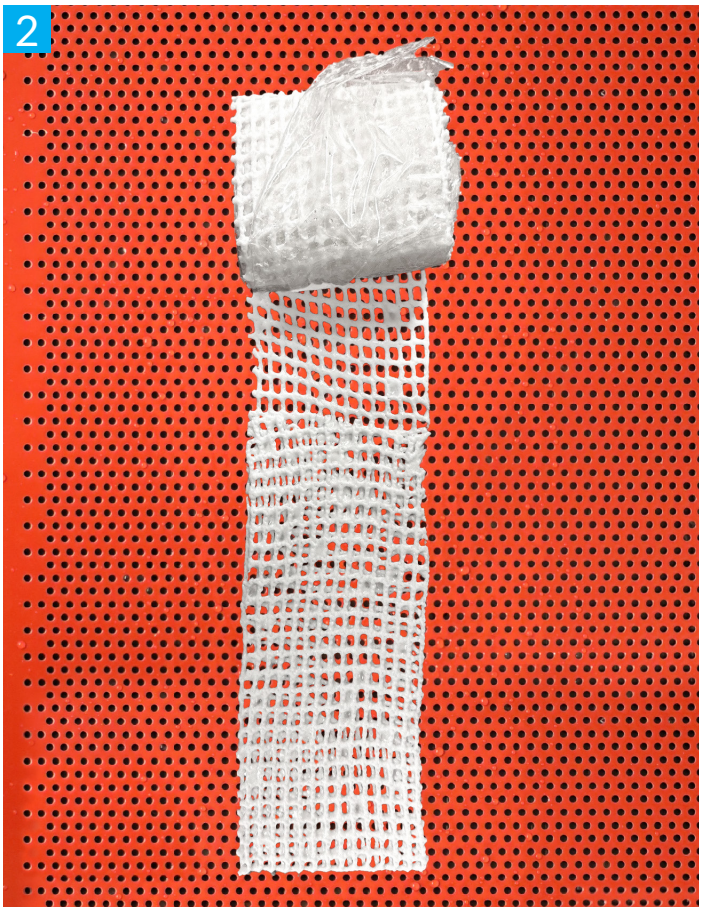

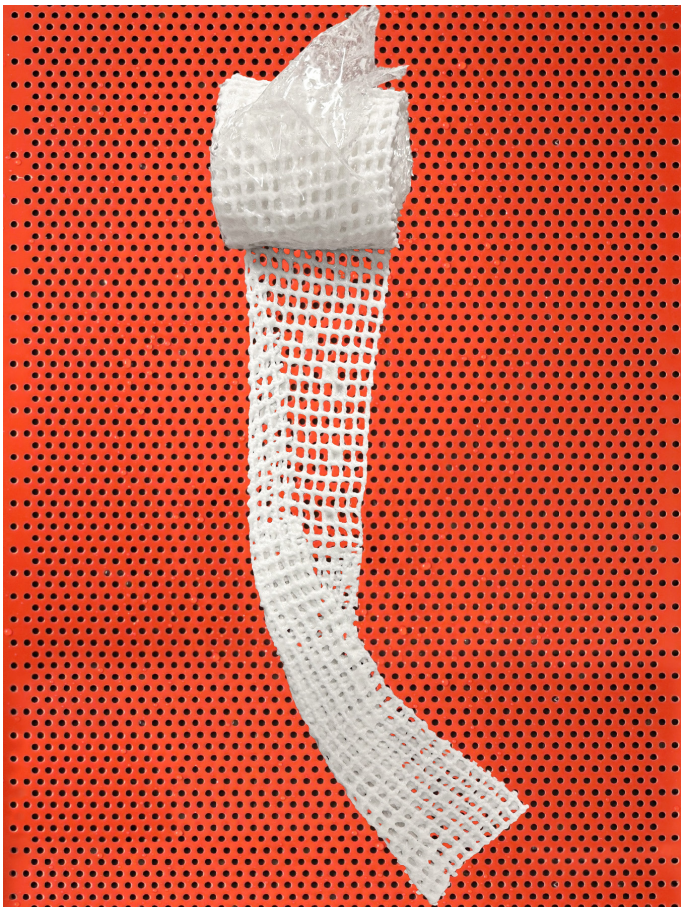
Material

- Stockinette till ben 7-15 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 100-125 mm
- X-lite® classic rulle 1st 7,5 cm + 2-3st 10 cm/12,5 cm

Vik kanten på ena sidan utav den första 10cm-rullen som ska användas till proximalt start.

2

Förbered tådelen genom att vika de första 20cm av 7,5 cm rullen dubbelt. Vik ihop tå delen som illustrerat på bilden så det blir 3 lager under tårna.

3

Påbörja gipsningen proximalt på underbenet med den första 10cm-rullen där du förberett den vikta kanten. Överlappa 50/50.

4

5

När du kommer till häl och hålfot kan gipsen förstärkas undertill genom att gå dubbla lager fram och tillbaka, se bild. När du kommer till tårna och ska avsluta, applicera den förberedda tådelen under tårna. Gipssko kan med fördel appliceras direkt för att hjälpa gipsen att torka i rätt läge.

6

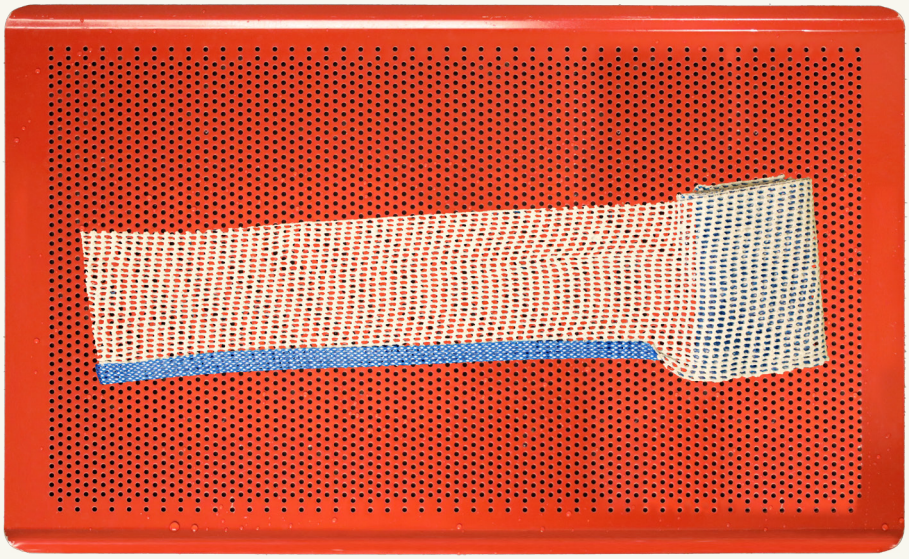

Färdig gips. Fotleden i 90°, patienten ordentligt stöd hela vägen ut under tårna. Patienten ska kunna böja i knäled.

Cirkulär underbensgips

X-lite Plus Lower leg Cast

1

Material

- Stockinette till ben 7-15 cm bredd
- Punktpolster till benutskott
- Polstervadd 100-125 mm
- X-lite®Plus rulle 1st 10 cm + 2-3st 12,5 cm

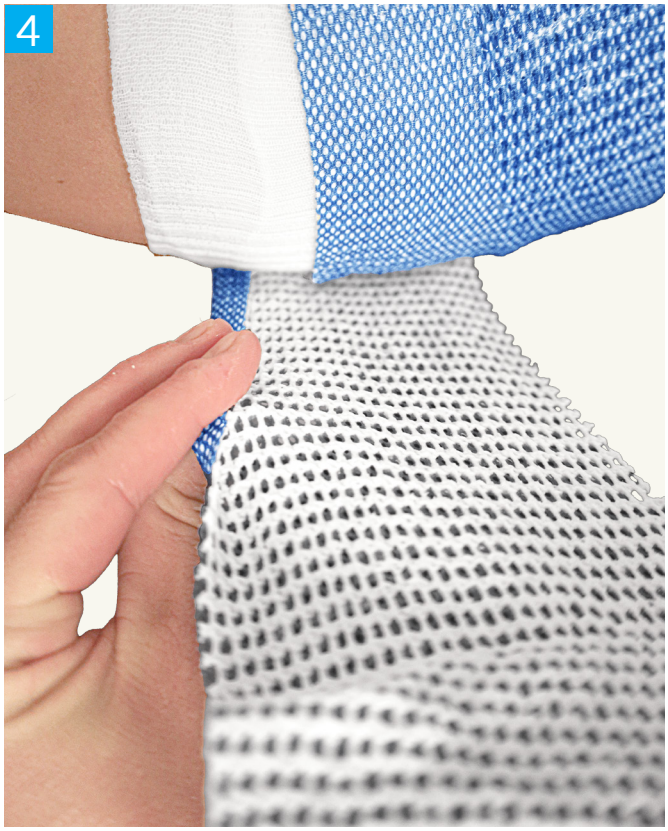
Vik kanten på ena sidan utav 10 cm-rullen.

2

Börja gipsa vid tårna med 10cm-rullen som har en vikt kant. Lägg den vikta kanten ut mot tårna. Överlappa 80/20 runt fot och fotled. Fortsätt upp på benet med 50/50 överlappning.

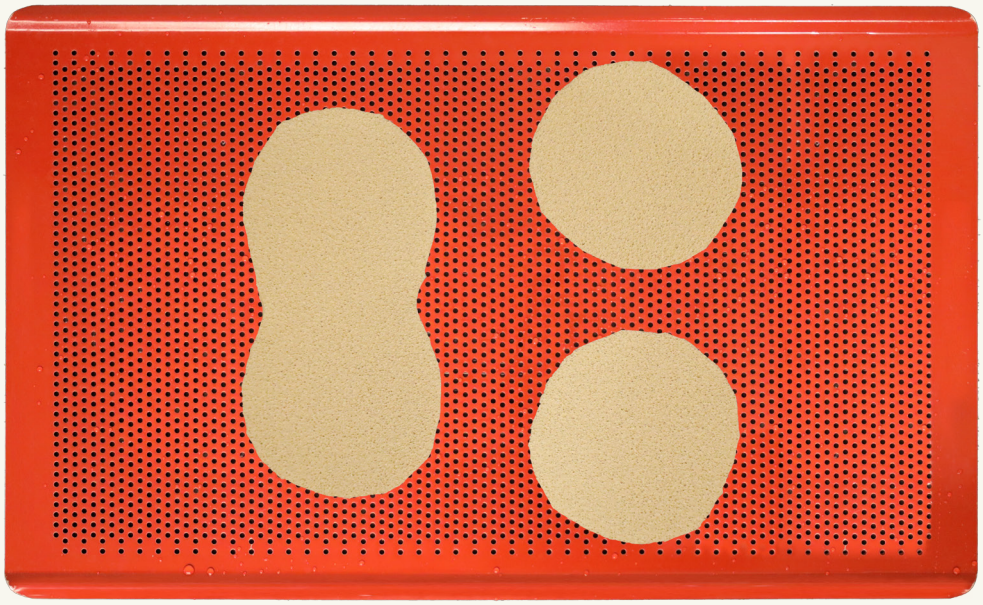
Avsluta under knät genom att vika kanten på gipset när du lägger sista varvet.

Färdig gips. Fotleden i 90°, ordentligt stöd hela vägen upp till tåranden plantart, patienten ska kunna böja i knäled.

Polstring av fot med tåstöd

1

Punktpolster för malleoler och häl.

2

Applicera punktpolster på maleoler, häl och ev. andra benutskott vid behov, för att undvika skav och tryck.

3

Linda på vadden så det täcker hela vägen upp över tårna. Klipp sedan bort överflödig vadd på den volara sidan för att få fram tårna.

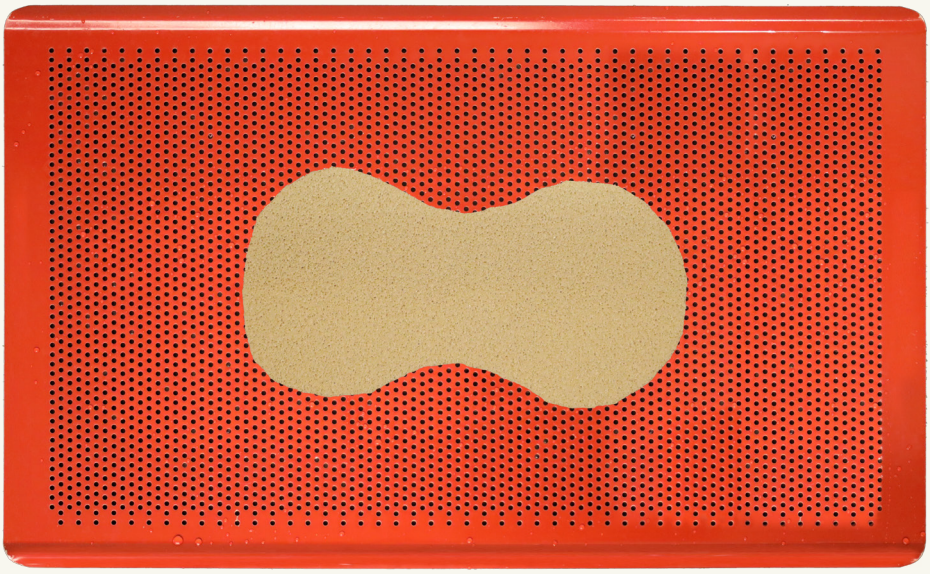
4

Vik ner strumpan dubbelt en gång, vik sedan ner den en gång till så tårna blir helt fria.

Polstring av armbåge

1

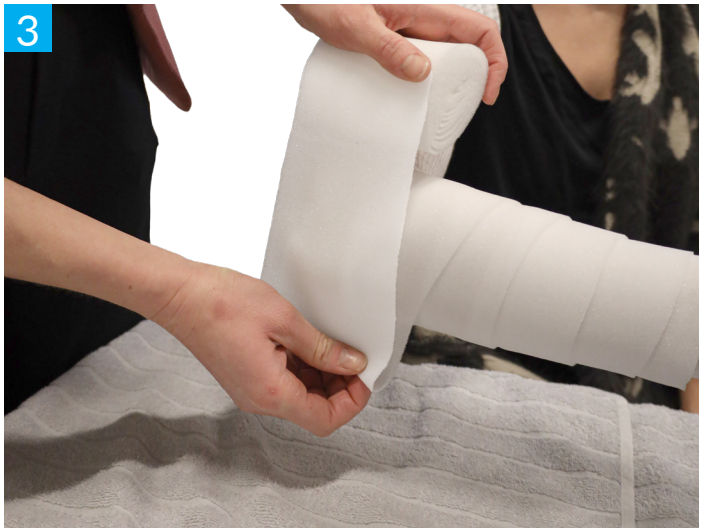
Punktpolster för armbågsben och epikondyler.

2

Applicera punktpolster på armbågsbenet och epikondylerna för att undvika skav och tryck.

3

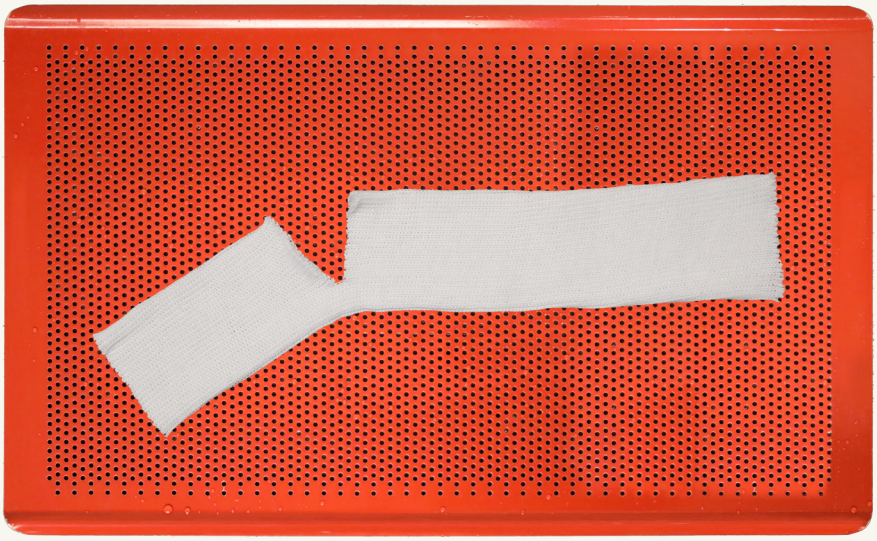

Linda på vadden med 50% överlapp. Vid armbågen vik vadden, vänd och gå tillbaka, på så sätt täcks armbågsbenet med fler lager och det blir förre lager i armvecket.

Tumbas strumpa – kantstrumpa

Denna strumpa kan med fördela användas på alla under- och helarmsgipsar (skenor och cirkulära) där tummen ska ha fri rörlighet.

1

Strumpa storlek 5. Klipp ett jack i strumpan som på bilden.

2

Trä på strumpan så den sitter runt handleden och upp över tumme.

3

Vik strumpan först en gång så den ligger dubbelt över tummen. Vik sedan en gång till och dra ner strumpan så den blir en fin kant runt tumbasen.

Support for Better Life

Everyone should be able to live their life to the fullest, regardless of their mobility challenges. With innovative solutions developed in close collaboration with healthcare professionals and patients, we strive to provide Support for Better Life.

CAMP® SCANDINAVIA

Sverige
042-25 27 01
info@camp.se
camp.se

Danmark
43 96 66 99
info@camp.dk
camp.dk

Finland
09-350 76 30
info@camp.fi
camp.fi

Norge
23 23 31 20
info@camp.no
camp.no